
Souhrnná teritoriální informace Súdán

Zpracováno a aktualizováno zastupitelským úřadem ČR v Káhiře (Egypt) ke dni 15. 5. 2020
15. 5. 2020 18:19

Seznam kapitol souhrnné teritoriální informace:

---

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled (s.2)
2. Zahraniční obchod a investice (s.10)
3. Vztahy země s EU (s.15)
4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR (s.17)
5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu (s.22)
6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu (s.24)
7. Kontakty (s.31)

1. Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled

Dlouholetou občanskou válku mezi arabským, islámským severním Súdánem a africkým jižním Súdánem ukončil v lednu 2005 podpis Všeobecné mírové smlouvy (CPA). Trvalo ještě dalších šest let, než v souladu s CPA proběhlo v lednu 2011 očekávané referendum o sebeurčení jižní části Súdánu. Pro nezávislost v referendu hlasovalo 98.83 % jižních Súdánců, ale i na severu tvořili příznivci rozdělení země 58% voličů. CPA ponechala nevyřešené některé zásadní otázky vztahů mezi oběma budoucími státy, zejména sdílení ropných výnosů, status sporné a na ropu bohaté oblasti Abyei a konečně demarkaci společné hranice. Pod záštitou Africké unie nadále probíhající jednání vedla dne 9. 7. 2011 ke slavnostnímu vyhlášení 54. afrického státu – Jihosúdánské republiky. Súdán přišel rozdělením země o čtvrtinu svého obyvatelstva, o třetinu svého území, o 70 – 80 % zásob ropy a cca 75 % příjmových zdrojů rozpočtu.

Po rozdělení země se vláda prezidenta Umara Bašíra pokusila podniknout vstřícné kroky vůči politické opozici a přesvědčit ji, aby se podílela na nově vzniklé vládě národní jednoty. Toto úsilí bylo úspěšné jen částečně, řada stran a hnutí zůstala v opozici. Politická opozice odmítá násilné formy politického boje a svržení stávajícího režimu chce dosáhnout politickými prostředky. Přestože prezident Bašír oznámil, že již nehodlal kandidovat v nadcházejících prezidentských volbách, opak byl pravdou. V dubnu 2015 byl opětovně zvolen do čela státu.

Pozice prezidenta O. Bašíra na mezinárodním poli byla oslabena rozšířením obvinění ze strany Mezinárodního trestního tribunálu (ICC) za zločin genocidy spáchaný v Dárfúru. V pořadí druhý zatýkácí rozkaz ICC v Haagu k zatčení prezidenta O. Bašíra byl vydán dne 12. července 2010. Mezinárodní zatykač ICC byl rovněž vydán na súdánského ministra obrany. V roce 2017 došlo k velkým protestům proti prezidentovi Bašírovi kvůli nuceným spořicíím opatřením, neboť byla země v těžké ekonomické krizi. V roce 2019 vyhlásil národní stav nouze, propustil federální vládu a nahradil guvernéry členy bezpečnostních sil. V dubnu 2019 se začali shromažďovat tisícovky demonstrantů u prezidentského paláce. Protesty vyústily ve svržení prezidenta Bašíra armádou 11. dubna 2019.

Ekonomická situace země zůstává špatná a nejeví výrazné známky zlepšování. Ztráta 75 % příjmových zdrojů státního rozpočtu po rozdělení země těžce zasáhla súdánskou ekonomiku. Přerušování tranzitu jihosúdánské ropy přes severosúdánské území bylo další ranou pro súdánský rozpočet. V zemi se nachází přibližně 763 tisíc uprchlíků z Jižního Súdánu a 159 000 uprchlíků a žadatelů o azyl z Eritrei, Sýrie, Jemenu a Čadu. Vláda v Chartúmu se snaží hledat alternativní zdroje příjmů, podporuje např. rozvoj těžby zlata i jiných surovin, které má země k dispozici, nahrazení tak značného příjmového výpadku je ale během na dlouhou trať. V důsledku nedostatku konvertibilních měn v posledních dvou letech prudce devalvovala súdánská libra a ani uvolnění jejího kurzu centrální bankou nepřineslo vyrovnání oficiálního a černého kursu súdánské měny.

Americké sankce vůči Súdánu uvalené v roce 1997 a rozšířené v roce 2006 byly zrušeny v říjnu 2017. To vyvolalo počáteční optimismus, ale zahraniční investoři a komerční banky se zdráhají vstoupit na súdánský trh. Obchodní a finanční transakce mezi Súdánem a světovou ekonomikou zůstávají velmi omezené, protože Súdán je USA nadále označován za státního sponzora terorismu, což brání plné normalizaci vztahů s USA.

Podkapitoly:

- 1.1. [Oficiální název státu, složení vlády](#)
- 1.2. [Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení \(vč. národnosti, náboženských skupin\)](#)
- 1.3. [Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let \(nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti\). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.](#)
- 1.4. [Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let](#)
- 1.5. [Platební bilance \(běžný, kapitálový, finanční účet\), devizové rezervy \(za posledních 5 let\), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba](#)

1.6. Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

1.7. Daňový systém

1.1 Oficiální název státu, složení vlády

Název státu:

- Súdánská republika
- Džumhúrijat as-Súdán
- The Republic of Sudan

Právní systém: šaría (islámské právo), aplikované na obchodní i trestní právo.

Složení přechodné kabinetní vlády 2019-2022

Premiér	Abdalla Hamdok
Min. zahraničních věcí	Asma Mohamed Abdalla
Min. financí	Ibrahim Elbadawi
Min. zdravotnictví	Akram Ali Altom
Min. školství	Mohammed el-Amin el-Tom
Min. průmyslu a obchodu	Madani Abbas Madani
Min. energie a důlního sektoru	Adel Ibrahim
Min. zavlažování	Yasser Abbas Mohamed Ali
Min. zemědělství a přírodních zdrojů	Issa Osman Sharif ¹
Min. hospodářských zvířat a rybolovu	Alam al-Din Abdallah Abashar
Min. infrastruktury a dopravy	Hashim Tahir Sheikh Taha

1.2 Demografické tendence: Počet obyvatel, průměrný roční přírůstek, demografické složení (vč. národnosti, náboženských skupin)

Počet obyvatel: 43,8 mil.

Počet obyvatel řadí Súdán na 35. místo na světě. Je trvale proměnlivý v důsledku dlouhodobé občanské války, hladomoru a emigrace do Čadu a Ugandy na jedné straně a přílivu uprchlíků z Etiopie a Eritree na straně druhé.

Venkovská populace je stále velmi mobilní, existuje přibližně 2 mil. kočovných nomádů, kromě toho asi 500.000 sezónních

dělníků, kteří se pohybují mezi přírodně a uměle zavlažovanými oblastmi.

V produktivním věku se nachází 57 % obyvatelstva. V zemědělství působí 80 %, v průmyslu 7 %, ve státních službách 13 %.

Roční přírůstek byl v roce 2020 odhadován na 2,69 %.

Věk	0-14	15-64	65 +
Celkem (%)	42%	54,9%	3,1%
Délka dožití a vzdělanost			
Průměrná délka života:	M – 64 let; Ž – 68 let		
Vzdělanost (starší než 15 let, kteří umějí číst a psát):	60,7%		

Míra vzdělanosti je podobná jako v sousedních zemích, ale zřetelně horší v porovnání s jinými arabskými zeměmi. Velké rozdíly jsou patrné mezi městskou a venkovskou populací.

Národnostní složení

Dominantní etnickou skupinou jsou súdánské Arabové (70 %), dále pak Furové, Bejaové, kmeny Nuba a Fallata.

Náboženské složení

Po rozdělení země se až 97 % obyvatel hlásí k islámu (sunitští muslimové). Zbývající část vyznává kmenová náboženství a křesťanství.

1.3 Základní makroekonomické ukazatele za posledních 5 let (nominální HDP/obyv., vývoj objemu HDP, míra inflace, míra nezaměstnanosti). Očekávaný vývoj v teritoriu s akcentem na ekonomickou sféru.

Hrubý domácí produkt (HDP)						
HDP	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Reálný nárůst v %	2,6	4,9	4,7	4,83	-2,32	-2.521
HDP v mld. USD	82,15	96,74	95,5	123,05	40,85	-

Zdroj: Světová banka

HDP dle sektoru (%)	2015	2016	2017	2018
zemědělství	28,9	27,5	39,6	32
průmysl	20,4	20,7	2,6	2,4
služby	50,7	51,8	57,8	65,6

Nezaměstnanost je udávána ve výši 13% (2019)

Míra inflace	2014	2015	2016	2017	2018	2019
%	36,9	16,91	17,75	32,4	63,3	50,6%

Zdroj: Mezinárodní měnový fond

1.4 Veřejné finance, státní rozpočet - příjmy, výdaje, saldo za posledních 5 let

Státní rozpočet (mld. USD)	2013	2015	2016	2017	2018
Celkové příjmy	4,51	6,51	7,3	8,19	6.91% HDP
Celkové výdaje	6,84	9,75	11,28	13,40	15,43% HDP
Deficit	-2,33	-3,24	-3,98	-5,21	-

Zdroj: Bank of Sudan, Ministry of Finance and Economy, The Economist Intelligence Unit.

* 2018 uvedeno v procentech HDP, Bank of Sudan

1.5 Platební bilance (běžný, kapitálový, finanční účet), devizové rezervy (za posledních 5 let), veřejný dluh vůči HDP, zahraniční zadluženost, dluhová služba

% HDP	2017	2018	2019	2020*
Příjmy (včetně dotací)	7,2	8,9	7,8	6,4
Výdaje	13,7	16,7	18,7	21,4
Bilance běžného účtu	-6,0	-7,6	-10,6	-14,7

Zdroj: Mezinárodní měnový fond

*odhad MMF

Devizové rezervy					
Rezervy (mld. USD)	2015	2016	2017	2018	2019 (říjen)
rezervy	0,17	0,17	0,18	1,44	1,4

Zdroj: Bank of Sudan

Výpadek příjmů z prodeje ropy byl další citelnou ránou, kterou utrpěly súdánské měnové rezervy. Pokrytí dovozu rezervami se dále významně snížilo a nedá se očekávat, že by se v nejbližší době tento trend podařilo změnit. Jedinou nadějí tak pro súdánskou ekonomiku zůstávají zahraniční investice a následný vývoz nerostných surovin.

Zahraniční zadluženost, dluhová služba

	2015	2016	2017	2018	2019
vnější dluh jako % z HDP	85,5	122,8	155,8	181,89	198,8
veřejný dluh jako % z HDP	68,9	68,8	47,9	62	211,7

Zdroj: Mezinárodní měnový fond

Celková struktura zahraniční zadluženosti:

- Mezinárodním finančním institucím: **11 %** (např. Islámská rozvojová banka, Arabský fond pro ekon. a soc. rozvoj, Evropská investiční banka, Africký rozvojový fond, OPEC)
- Pařížskému klubu: **37 %** (např. USA, Francie, Japonsko, Itálie, Rakousko, Norsko)
- Dalším zemím: **38 %** (např. Kuvajt, Čína, Irán, Malajsie, Rumunsko)
- Mezinárodním komerčním bankám: **14 %**

Pozn.: údaje z roku 2015, aktuálnější nejsou k dispozici; zdroj: Mezinárodní měnový fond

Zahraniční zadluženost se v absolutních číslech každoročně zvyšuje. Přesto se Súdán snaží hradit své závazky k MMF a dalším mezinárodním institucím. Nemalé úsilí je věnováno Pařížskému klubu – ve smyslu odpouštění dluhů.

1.6 Bankovní systém (hlavní banky a pojišťovny)

Od ledna 2007, dle nařízení Bank of Sudan, bylo zavedeno **euro jako hlavní zahraniční měna** bankovních převodů namísto amerického dolaru, který byl dříve upřednostňován. Hlavními zúčtovacími měnami jsou nyní euro, saúdský rijál a dirham (SAE). Súdánské banky jsou žádány, aby své devizové rezervy v centrální bance držely v EUR. Tento krok je do

značné míry odpovědí na sankce USA vůči Súdánu, které způsobily bankovnímu sektoru značné potíže.

Centrální súdánskou bankou je Bank of Sudan, s pobočkami v různých částech země. Dále na trhu působí 30 komerčních bank, z nichž asi polovina je z větší či menší části soukromých. Hlavní náplní banky je rozvoj bankovních institucí v zemi, měnová a finanční politika a využívání finančních zdrojů k dosažení plánovaných makroekonomických ukazatelů. I ve snaze přilákat investory z arabského poloostrova je bankovní systém koncipován jako duální a měl by zaručovat aplikaci bankovníctví podle islámských (bezúročných) i konvenčních principů.

Jedna z největších státních bank – Khartoum Bank byla privatizována již v roce 2005.

Další banky:

- Baraka Bank
- Faisal Islamic Bank
- Islamic Cooperative Development bank
- El Neelain Bank
- El Nilein Industrial Development Bank
- Bank of Khartoum Group
- Agricultural Bank of Sudan
- Sudanese Industrial Bank
- Sudanese French Bank
- National Bank of Sudan
- Sudanese Savings Bank
- Social Development Bank
- Saudi Sudanese Bank
- El Tadamen Islamic Bank
- Workers National Bank
- Animal Resources Bank
- Omdurman National Bank
- The Blue Nile Bank Ltd.
- National Bank of Abu Dhabi
- Bank of Real Estate
- Commercial Bank
- Bank of El Moghtarib
- Habib Bank
- Islamic Bank of The North
- Ivory Bank
- Qatar national Bank (QNB) – nejrychleji se rozvíjející zahraniční banka v zemi

ČSOB má korespondenční vztahy s následujícími bankami:

- Bank of Khartoum
- El Nilein Industrial Development Bank
- National Bank of Sudan

ČSOB nepotvrzuje akreditivy, akceptuje pouze akreditivy potvrzené zahraničními bankami. Z hlediska rizik řadí Súdán mezi země s nejvyšším rizikem. EGAP řadí Súdán do kategorie "7" (nepojistitelné).

Jako platební instrument lze doporučit akreditiv potvrzený některou z renomovaných zahraničních bank nebo platbu předem. Soukromý sektor často disponuje devizovými depozity v zahraničí.

Pojišťovnictví:

Pojišťovnictví hraje významnou roli v národní ekonomice, zisky z činnosti jsou využívány k investičním účelům.

Hlavní pojišťovny:

- [Alssalama Company for Insurance Sudan](#)
- [Blue Nile Insurance Company Sudan](#)
- [Federation of Islamic Insurance & Takaful Companies](#)
- [Khartoum Medical Insurance Services](#)
- [Shiekan Insurance & Reinsurance Company Ltd.](#)
- [Islamic Insurance Company Sudan](#)
- [Middle East Insurance Company](#)
- [RedSea Insurance](#)
- [Sudan Insurance Supervisory Authority](#)
- [Sudan National Health Insurance Fund](#)
- [Sudan Travel Insurance from Atlas Direct](#)
- [United Insurance Sudan](#)

1.7 Daňový systém

Systém daní a dotací je v Súdánské republice značně komplikovaný a nepřehledný. Pro jednotlivé obchodní případy je proto nezbytné zjišťovat konkrétní informace ve vazbě k danému odběrateli/obchodnímu partnerovi.

Základní sazby jednotlivých kategorií daní:

Daň z příjmů právnických osob (tzv. korporátní) – sazby se liší v závislosti na oboru podnikání společnosti:

- 0 % zemědělství
- 10 % průmysl
- 15 % finanční, obchodní, realitní apod. služby, důlní průmysl
- 30 % telekomunikace
- 35 % prospekce, těžba a distribuce ropy a plynu

Odvod na sociální zabezpečení má také charakter korporátní daně, odvádí se ve výši

- 17 %

Daň z příjmů fyzických osob 15%

- 8 % příspěvek na sociální zabezpečení
- 5 % majetková daň
- 2 % daň z kapitálových příjmů

Daň z přidané hodnoty (VAT)

-
- 17 % (30% pro telekomunikační služby)

Položky oproštěny od daně z přidané hodnoty

- všechny typy místních zemědělských produktů, které se prodávají v jejich přirozené formě
- dobytek, drůbež a produkty živočišného původu, ryby, mléko a výrobky z něj
- hnojiva
- zemědělská semena
- léky pro humánní a zvířecí použití
- lokálně vyráběná pšeničná mouka
- chléb

2. Zahraniční obchod a investice

Podkapitoly:

- 2.1. Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo
- 2.2. Teritoriální struktura – postavení v (k) EU
- 2.3. Komoditní struktura
- 2.4. Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)
- 2.5. Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)
- 2.6. Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

2.1 Obchodní bilance za posledních 5 let – vývoz, dovoz, saldo

<i>mld. USD</i>	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Vývoz	4,07	4,79	4,45	3,17	3,09	4,10	3,48	3,97
Dovoz	9,23	9,92	9,21	9,51	8,32	8,22	7,85	9,29
Saldo	-5,16	-5,13	-4,76	-6,34	-5,23	-4,5	-4,37	-5,32

zdroj: Bank of Sudan

Z hlediska komoditní struktury se súdánský vývoz v minulosti koncentroval na ropu a ropné produkty (85%). Výpadek této komodity v důsledku rozdělení země, kdy nejvydatnější naleziště připadla Jižnímu Súdánu, znamená dramatické snížení exportu.

Ztrátu zdrojů z ropy musí Súdán kompenzovat těžbou zlata a dalších surovin, pro kterou se potřebuje vybavit technologiemi.

2.2 Teritoriální struktura – postavení v (k) EU

Vývoz	2014		2016		2017		2019	
Poř.	Země	mil. €	Země	mil. €	Země	mil. €	Země	mil. €
1	Čína	990	Saúdská Arábie	375	UAE	1 424	UAE	2 597
2	UAE	988	Egypt	242	Egypt	376	Čína	2 085
3	Saúdská Arábie	478	UAE	228	Saúdská Arábie	227	Saúdská Arábie	1 327
4	Egypt	160	Čína	144	Turecko	84	Egypt	873
5	EU	98	EU 28	89	Indie	74	Indie	425
6	Etiopie	87	Jordánsko	30	EU 28	74	EU	213
7	Kanada	48	Turecko	21	Etiopie	54	Turecko	181
8	Sýrie	45	Etiopie	17	Pákistán	46	Indonésie	149
9	Indie	33	Libanon	17	Sýrie	28	Qatar	135

10	Jordánsko	24	Indie	17	Jordánsko	21	Pakistan	127
----	-----------	----	-------	----	-----------	----	----------	-----

Zdroj: Evropská komise

Trend súdánského vývozu se během posledních let mění – nejprve z orientace na evropské země směrem na asijské nearabské země, v poslední době pozorujeme přechod k exportu do arabských zemí.

Dovoz	2014		2016		2017		2019	
Poř.	Země	mil. €	Země	mil. €	Země	mil. €	Země	mil. €
1	Čína	1.391	Čína	2.568	EU 28	762	Čína	1 712
2	UAE	709	EU 28	1.098	UAE	745	UAE	1 030
3	EU	675	UAE	661	Egypt	622	Indie	654
4	Indie	554	Egypt	627	Indie	614	EU	634
5	Malajsie	515	Turecko	603	Turecko	594	Egypt	505
6	Egypt	370	Indie	507	Japonsko	444	Turecko	462
7	Saúdská Arábie	313	Ukrajina	454	Saúdská Arábie	354	Saúdská Arábie	399
8	Austrálie	226	Saúdská Arábie	422	Jižní Korea	203	Thajsko	288
9	Turecko	213	Kanada	421	Bangladěš	128	Rusko	245
10	Kanada	207	Japonsko	385	Indonésie	124	Kanada	229

Zdroj: Evropská komise

2.3 Komoditní struktura

Export – hlavní položky (mil. USD)							
Vývoz (mil. USD)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ropa	1614	1194	573,9	271	321	440	474
Benzen	100,6	156,8	51	64,7	65,0	50,6	44,8
Kerosin	0	0	2,1	0	27,4	26,8	12,9
Zlato	1048,4	1.271,3	725,7	1044	1519,7	832,2	1220,8
Živý skot	594	793	804,3	708,9	833,9	765,7	588
Maso	15,5	19,8	70,1	37,1	61,1	66,6	46,7
Bavlna	102,7	34,03	39,4	80	139,1	159,5	160,8

Arabská guma	134	97	111,7	98,3	114,7	117,3	109,5
Ibiškový květ	17,3	18,5	18,7	16,5	10,7	15,5	11,6
Sezam	472	466,34	453,5	379,3	412,7	576,2	771,6
Cukr	0	96,8	58,6	40,5	10,8	2,0	2,7
Dura (čirok)	77,9	6	28,2	28,2	103,2	27,1	37,5
Melounová semena	3,5	16,5	30,7	20,7	32,8	61,3	42,1
Podzemnice olejná	42,8	6,12	3	26,7	80,4	59,8	205,7

Zdroj: Bank of Sudan

Import – hlavní položky (mil. USD)							
Dovoz (mil. USD)	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Ropné produkty	1460	1523,6	1189,4	687,5	905,1	991,1	1791,7
Ostatní suroviny	240,7	232,8	257,5	230,7	248,3	216,4	205,5
Průmyslové výrobky	1842	1.613	1941,3	1.750	1924	1418,8	1550,1
Stroje a zařízení	1713	1543	1649,7	1.613	1714	1410,1	1398,8
Dopravní prostředky	936	706,6	910,6	915,5	915,2	621,9	752
Léčiva	411,6	411,4	461	385	458,9	320	367,2
Chemikálie	500	511,7	468	487	489,5	465,5	601,8
Pšenice a mouka	1042	1082	755,8	736	789,3	721,1	1085,8

Čaj	59,4	69,5	52,4	54,9	58,6	59,3	59,8
Káva	38,4	34,5	46,4	44,7	60,0	62,7	52,9
Ostatní potraviny	1042	796,7	982,1	728,9	744,1	894,2	688,6
Nápoje a tabák	75,7	96,1	79,3	80,2	41,6	38,8	46,6
Textilní výrobky	301,2	308	395,3	378,5	427,0	316,1	389,3

Zdroj: Bank of Sudan

V oblasti **potravinářských výrobků** se do Súdánu dováží nejvíce pšenice, pšeničná mouka, čaj a káva, v oblasti **surovin** nejvíce ropné produkty, v oblasti **chemických výrobků** léky, v oblasti **průmyslově vyráběného zboží** nejvíce železo a ocel, betonové roury, vědecká zařízení, plastové výrobky a výrobky z papíru. V odvětví **strojů a zařízení** se dováží nejvíce elektrická a neelektrická zařízení, náhradní díly, rádia a televize, v oblasti **dopravních prostředků** to jsou nákladní a osobní automobily a náhradní díly a v oblasti **textilu** nejvíce konfekční oblečení a tkané syntetické látky.

2.4 Zóny volného obchodu (VT parky, investiční zóny)

V současné době existují v Súdánu dvě "volné zóny", v nichž je zaručena ochrana investic a garantována možnost převodu zisku do zahraničí:

Red Sea Free Zone (Suakin Free Zone) leží jižně od přístavu Port Sudan v délce pobřežního pásma 60 km. Patří do ní nové letiště v Port Sudanu a přístav Osman Digna. S vnitrozemím je spojena železnicí a silnicí. Volná zóna hraničí s Eritreou, Etiopií a Somálskem. Celková plocha je projektována na 600 km², čímž by se řadila mezi největší volné zóny světa. V současné době je však využíván pouze zlomek této rozlohy.

Al Gaili Free Zone, 60 km severně od Chartúmu s plochou 20 km². Výhodou je blízkost hlavního města, dobré silniční, železniční, telekomunikační a energetické propojení.

Aktuální informace viz také www.sudaninvest.org.

2.5 Investice - přímé zahraniční investice v teritoriu (odvětvová a teritoriální struktura)

Přímé zahraniční investice	2015	2016	2017	2018	2019
V mld. USD	1,728	1,0637	1,065	1,135	-

Obchodní mise, zejména ze Saúdské Arábie, Číny, Kataru, Kuvajtu a Spojených arabských emirátů, pravidelně navštěvují Chartúm, a jsou často doprovázené veřejnými oznámeními o podepsaných dohodách a obchodech. Většina zahraničních

investic míří do přírodních zdrojů, zejména v oblasti průzkumu a těžby ropy, zemního plynu a zemědělství. Země Perského zálivu se stále více zapojují do projektů v oblasti infrastruktury a nemovitostí. Čína, Malajsie, Brazílie a Indie uskutečnily velké investice v ropném odvětví a státy Arabského zálivu, Brazílie a Egypt investovaly hlavně do súdánského zemědělství. Státy Perského zálivu údajně získaly velké plochy zemědělské půdy pro pěstování krmiva pro hospodářská zvířata, stejně jako Čína získala povolení pěstovat bavlnu na jednom milionu feddan (420 000 akrů) zemědělské půdy.

Od zrušení sankcí pořádá Súdán řadu dobře navštěvovaných konferencí o bankovníctví, zemědělství a těžbě, abych stimuloval domácí trh a zahraniční partnery k přímým zahraničním investicím. Súdánská vláda slíbila významné investiční reformy. Dalšími diskutovanými plány jsou snížení sazby daně z příjmu právnických osob a daně z kapitálových výnosů a urychlení celních odbavení. Ve zprávě Světové banky Doing Business 2019 se umístil Súdán na 162. místě z celkového počtu 190 zemí.

2.6 Investice - podmínky vstupu zahraničního kapitálu (omezení, pobídky pro investory)

Pro investory existují v Súdánu vcelku výhodné podmínky. Investiční zákon (Investment Encouragement Act) vydaný v roce 1999 a aktualizovaný o čtyři roky později (v roce 2003, viz www.sudaninvest.org), podrobně stanoví podmínky pro vstup investorů do Súdánu. Odstraňuje jakékoliv rozdíly mezi investory a zdroji investičního kapitálu a týká se širokého rozsahu zaměření investičních projektů (zemědělství, průmysl, energetika a těžba, doprava, výstavba, turistika, životní prostředí atp.). Kromě jiného rozděluje investiční projekty podle významu (strategické, státní a další projekty), přiděluje jim příslušná privilegia (např. daňové prázdny pět až deset let, snížení dovozních cel) a zaručuje investicím ochranu před znárodněním nebo konfiskací. Důležitým aspektem je rovněž skutečnost, že zahraniční investor nepotřebuje místního společníka, zákon umožňuje zahraničním subjektům 100 % vlastnictví. Všechny aktuální předpisy a nařízení týkající se investic lze najít na stránkách súdánského ministerstva investic (www.sudaninvest.org).

3. Vztahy země s EU

Podkapitoly:

- 3.1. Zastoupení EU v zemi
- 3.2. Obchodní vztahy země s EU
- 3.3. Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

3.1 Zastoupení EU v zemi

Delegace EU v Súdánu

Block 1 B, Plot 10, Gamhoria Street P.O.Box 2363

Khartoum, the Sudan

Tel: + 249 183 799393

Fax: + 249 183 799391

Email: delegation-soudan-info@eeas.europa.eu

Vedoucím Delegace Evropské Unie v Súdánu: Robert Van den Dool

3.2 Obchodní vztahy země s EU

Obchod s EU	Dovoz		Vývoz		Bilance
	Mil EUR	% růst	Mil EUR	% růst	
2015	203	1,5	829	16,3	627
2016	179	-12,1	779	-6,1	601
2017	162	-9,1	957	22,8	795
2018	144	-11,1	707	-26,1	563
2019	276	91,6	839	18,7	563

Zdroj: Evropská komise

3.3 Poskytování rozvojových fondů a nástrojů EU

Evropská unie si je vědoma toho, že Súdán patří mezi země s nejnižší životní úrovní a že je stížen řadou chronických problémů, kterým nedokáže čelit bez mezinárodní pomoci, ať již v oblasti bezpečnosti (vnitřní konflikty v několika oblastech země, nezvládnutelné migrační toky z okolních afrických zemí) nebo ekonomiky (důsledky odtržení Jižního Súdánu a ztráty životně důležitého zdroje deviz v podobě bohatých nalezišť ropy, důsledky dlouholetého amerického embarga) a přírodních katastrof (především vyhrcoující se problém sucha postihující zemědělství země). Proto EU pomáhá Súdánu prostřednictvím řady finančních nástrojů a programů rozvojové a humanitární pomoci.

Pro pomoc Súdánu jsou především využívány prostředky shromážděné v záchraném **svěreneckém fondu EU pro Afriku** (European Union Emergency Trust Fund for Africa – EUTF for Africa), které mají sloužit k podpoře stability afrických států a k řešení příčin masové migrace.

Od roku 2011 vyčlenila EU téměř 550 milionů EUR na záchranu života lidem v Súdánu postiženým konfliktem, nedostatkem potravin a podvýživou, přírodními riziky nebo propuknutím nemocí. Většina humanitární pomoci EU v Súdánu jde na potravinovou pomoc a výživovou péči. Podporuje nejzranitelnější domácnosti - většinou vnitřně vysídlené a uprchlické rodiny. EU rovněž přispívá k výživové léčbě a péči o děti mladší 5 let a těhotné nebo kojící matky v Súdánu. S cílem zlepšit přístup lidí k dlouhodobé sociální ochraně v Súdánu doplňuje EU humanitární financování rozvojovou pomocí, která pomáhá komunitám v budování vlastních kapacit.

S aktuálními programy rozvojové spolupráce a humanitární pomoci se lze seznámit na webové stránce Delegace EU v Súdánu www.eeas.europa.eu.

4. Obchodní a ekonomická spolupráce s ČR

Pozice ČR v Súdánu je velmi dobrá, vzájemné návštěvy na vysoké úrovni probíhají pravidelně. Ministr zahraničí Súdánu navštívil ČR naposledy v květnu 2014, český ministr zahraničí navštívil Súdán v únoru 2017. V září téhož roku se do Súdánu vypravil náměstek ministra zahraničních věcí ČR M. Tlapa s podnikatelskou delegací.

Podkapitoly:

- 4.1. [Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let](#)
- 4.2. [10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu](#)
- 4.3. [Vzájemná výměna v oblasti služeb](#)
- 4.4. [České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce](#)
- 4.5. [Smluvní základna mezi oběma státy](#)
- 4.6. [Zahraniční rozvojová spolupráce](#)

4.1 Bilance vzájemné obchodní výměny za posledních 5 let

<i>tis. USD</i>	2013	2014	2015	2016	2017
Vývoz	15 383	14 535	12 423	8 570	10 134
Dovoz	443	127	240	163	440
Obrat	15 826	14 662	12 663	8 733	10 574
Bilance	14 940	14 408	12 183	8 407	9 694

Zdroj: Český statistický úřad

4.2 10 nejvýznamnějších položek českého vývozu/dovozu

Český vývoz 2015		Český vývoz 2016		Český vývoz 2017		Český vývoz 2018		Český vývoz 2019	
Kategorie	Stat. hodnota (tis.)	Kategorie	Stat. hodnota USD (tis.)	Kategorie	Stat. hodnota USD (tis.)	Kategorie	Stat. hodnota USD (tis.)	Kategorie	Stat. hodnota USD (tis.)
Reaktory, kotle, přístroje, nástroje mechanické	4 305	Reaktory, kotle, přístroje, nástroje mechanické	1 579	Reaktory, kotle, přístroje, nástroje mechanické	3 953	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	4 190	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	4 124
Vozidla	2 897	Přístroje	1 528	Výrobky	2 073	Papír,	2 567	Papír	3 148

motorová, traktory, kola aj. vozidla		optické, fotografické, lékařské, chirurgické apod.	kinemat.	chemické sloučeniny kovů zemin prvků		karton, lepenka		karton lepenka a výrobky	
Přístr. el. záznamu, reprodukce zvuku, TV obrazu	1 633	Papír, karton, lepenka	1 239	Papír, karton, lepenka	1 477	Reaktory, kotle, přístroje, nástroje mechanické	1 042	Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	2 152
Papír, karton, lepenka	1 246	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	1 124	Vozidla motorová, traktory, kola aj. vozidla	1 307	Přístr. el. záznamu, reprodukce zvuku, TV obrazu	987	Vozidla motorová traktory kola aj. vozidla	645
Přístroje optické, fotografické, lékařské, chirurgické apod	629	Přístr. el. záznamu, reprodukce zvuku, TV obrazu	1 003	Přístr. el. záznamu, reprodukce zvuku, TV obrazu	372	Přístroje optické, fotografické, lékařské, chirurgické apod	393	Sklo a výrobky skleněné	387
Výrobky ze železa nebo oceli	515	Vozidla motorová, traktory, kola aj. vozidla	998	Přístroje optické, fotografické, lékařské, chirurgické apod	210	Sklo a výrobky skleněné	353	Přístr. el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	239
Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	152	Kaučuk a výrobky z něj	255	Plasty a výrobky z nich	195	Vozidla motorová, traktory, kola aj. vozidla	237	Výrobky keramické	95
Sklo a výrobky skleněné	143	Výrobky různé	244	Sklo a výrobky skleněné	159	Nábytek lůžkoviny svítidla stavby montované	137	Kaučuk a výrobky z něj	68
Kaučuk a	118	Sklo a	164	Kaučuk a	136	Sílce	77	Plasty a	51

výrobky z něj		výrobky skleněné		výrobky z něj		rezinoidy přípravky kosmetické ap.		výrobky z nich	
Silice rezinoidy přípravky kosmetické ap.	77	Plasty	121	Silice rezinoidy přípravky kosmetické ap.	82	Výrobky keramické	55	Přístroje optické foto kinem lékař chirurg ap	43

Český dovoz 2015		Český dovoz 2016		Český dovoz 2017		Český dovoz 2018		Český dovoz 2019	
Název zboží	Stat. hodnota USD (tis.)	Název zboží	Stat. hodnota USD (tis.)	Název zboží	Stat. hodnota USD (tis.)	Název zboží	Stat. hodnota USD (tis.)	Název zboží	Stat. hodnota USD (tis.)
Přístroje el. záznamu	139	Přístroje el. záznamu	46	Přístroje el. záznamu a reprodukce zvuku, TV obrazu	40	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemin prvků	88	Bavlna	57
Přístroje optické	30	Přístroje optické	38	Semena plody rostliny léčivé průmysl. sláma ap	16	Příst. el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	40	Příst. el. záznamu reprodukce zvuku TV obrazu	15
Bavlna	22	Semena plody rostliny léčivé průmysl. sláma ap	24	Bavlna	11	Bavlna	36	Šelak, gumy, pryskyřice aj šťávy výtažky rostl.	7
Semena plody rostliny léčivé průmysl. sláma ap	11	Lokomotivy vozy	22	Reaktory kotle přístroje	4	Šelak, gumy, pryskyřice aj šťávy výtažky rostl.	4	Semena plody rostliny léčivé průmysl. sláma ap	5
Reaktory	8	Výrobky	19	Šelak,	4	Výrobky	2	Výrobky	1

kotle přístroje nástroje mechanické		chemické		gumy, pryskyřice		různé		živočišného původu jinde neuvezené	
Šelak, gumy, pryskyřice	5	Šelak, gumy, pryskyřice	14	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemín prvků	1	Semena plody rostliny léčivé průmysl sláma ap	1	Kůže surové kožky /jiné než kožešiny/ usně	1
Hliník a výrobky z něj	2	Kaučuk	0	Dopravní zařízení	0	Reaktory kotle přístroje nástroje mechanické	1	Výrobky chemické sloučeniny kovů zemín prvků	0

Zdroj: Český statistický úřad

Pozn.: Statistiky jsou založeny na nomenklatuře HS(2).

4.3 Vzájemná výměna v oblasti služeb

ČNB nezveřejňuje běžný účet platební bilance se Súdánem, súdánská centrální banka běžný účet v geografickém členění nezveřejňuje vůbec. Žádná relevantní statistická data k bilanci služeb se Súdánem tedy nejsou dostupná. Z podkladů Českého statistického úřadu a informací z trhu lze nicméně soudit, že v současné době k žádné vzájemné výměně v oblasti služeb nedochází.

Žádné překážky a bariéry bránící českým poskytovatelům služeb proniknout na trh nejsou známe.

4.4 České investice v teritoriu: Firmy a joint-ventures ve vzájemném obchodu a v ostatních oblastech ekonomické spolupráce

V současnosti ZÚ Káhira neviduje žádný česko-súdánský společný podnik, ani nemá informace o českých investicích v Súdánu.

4.5 Smluvní základna mezi oběma státy

Mezi Súdánem a Českou republikou nejsou uzavřeny žádné dohody obchodně-ekonomického charakteru. V roce 1976 byla mezi tehdejší ČSSR a Súdánem uzavřena dlouhodobá obchodní dohoda, která ale byla v souvislosti se vstupem ČR do Evropské unie vypovězena.

Během podnikatelské mise v září 2007, která byla vedena náměstkem MPaO M. Tlapou, byla dohodnuta možnost uzavření Memoranda o porozumění mezi ministerstvy.

Súdánské straně byl v červnu 2010 předán český protinávrh Memoranda o porozumění mezi Ministerstvem zahraničních věcí České republiky a Ministerstvem zahraničních věcí Súdánské republiky. Dohoda byla podepsána 12. dubna 2012 v Praze.

4.6 Zahraniční rozvojová spolupráce

Česká republika jako členská země EU aktivně podporuje poskytování **humanitární pomoci** Súdánu ze strany Evropské komise / GR ECHO. V prosinci 2006 podpořila Globální plán pro Súdán na rok 2007 v objemu 45 mil. EUR, k tomu bylo přidáno dalších 40 mil. EUR jako potravinová pomoc (Food Aid).

Súdán nepatří mezi prioritní země rozvojové spolupráce ČR a proto jsou prostředky **rozvojové spolupráce** věnovány pouze na tzv. malé lokální projekty.

- V roce 2012 byl připraven a rozpracován malý lokální projekt zaměřený na prevenci a léčbu rakoviny. Téma bylo zvoleno i v návaznosti na dodávky kobaltových ozařovačů firmy ÚJP Praha do tohoto teritoria. Vzhledem ke složité situaci nevládních organizací v zemi se bohužel súdánský partner rozhodl od projektu na poslední chvíli ustoupit.
- V roce 2013 se uskutečnil malý lokální projekt zaměřený na nepřímou podporu vzdělávání dívek v Súdánu – zlepšení studijního prostředí dívčí školy, a to zejména v oblasti hygienického zázemí.
- V roce 2017 byl realizován malý lokální projekt renovace a opravy chlapecké školy v Chartúmu.

5. Mapa oborových příležitostí - perspektivní položky českého exportu

Podkapitoly:

5.1. Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

5.2. Kalendář akcí

5.1 Nejperspektivnější položky pro český export, odvětví pro investice, privatizační a rozvojové projekty

V návaznosti na ekonomickou reformu oznámila vláda rozsáhlý plán národní strategie, který uvádí šest odvětví nejdůležitějších pro rozvoj země. Na prvním místě tohoto plánu je uvedena **infrastruktura** (i). Doprava, zejména silniční (ale i ostatní druhy) by se měla rychle modernizovat, aby otevřela zemi pro rychlejší rozvoj.

Druhou prioritou je rozvoj **průmyslu** (ii) ve všech jeho odvětvích, zejména však v těch, která jsou v Súdánu již zastoupena a mají zde tradici a podmínky pro svůj další rozvoj.

Další prioritou je **zvýšení exportu** (iii), které úzce souvisí s výše uvedenými položkami, v první řadě pak ale s rozvojem těžby a zpracování nerostných surovin.

Rozvoj **zemědělství** (iv) je jednou z největších priorit pro zemi s třiceti miliony stále ještě mnohdy hladovějících obyvatel. Vláda v tomto ohledu připravuje opatření pro možnost dlouhodobého pronájmu půdy cizincům, od čehož si slibuje intenzivnější rozvoj zemědělství. V zemědělství lze uvést hned několik oblastí, které je nutno a možno rozvíjet. Jedná se o chov skotu a zpracování masa, dále pěstování bavlny a rovněž rybolov.

Těžba minerálů a nerostů (v), jako je zlato, chrom, slída, sádrovec, mramor, žula, hlína na výrobu porcelánu, mangan a měď jsou odvětví, která se díky bohatým ložiskům příslušných surovin budou za podpory státu dále rozvíjet s cílem kompenzovat výpadek příjmů z těžby ropy způsobený rozdělením země.

Těžba ropy (vi) i přesto, že již zdaleka nebude dosahovat předešlé úrovně, bude i nadále významným zdrojem súdánského rozpočtu. To však pouze za předpokladu, že se podaří ukončit ozbrojené konflikty, které ne náhodou zuří právě v těch oblastech Súdánu, kde se ropa nalézá.

Ve snaze proniknout na súdánský trh je možné navázat na dodávky tradičních českých výrobků vyvážených do Súdánu již v průběhu šedesátých let. Jedná se především o **strojírenské výrobky** zahrnující jak jednotlivé stroje, tak kompletní zařízení pro investiční celky. V teritoriu jsou dodnes známé pojmy Škoda, Zetor, Jawa, Sigma. Právě Sigma svými dodávkami jak jednotlivých čerpadel, tak investičních celků, úpraven pitné vody, zavlažovacích a přečerpávacích stanic, má stále dobrou pověst i v současnosti a je uváděna i při jednáních na nejvyšších úrovních v souvislosti s rekonstrukcí a výstavbou nových zavlažovacích systémů.

Další perspektivní obory českého exportu zahrnují těžké nákladní automobily, zejména sklápěčky, stavební stroje a stroje na zemní práce, zařízení na čištění nánosů v závlahových kanálech (malé bagry, drtiče, kompresory), energetická zařízení včetně zařízení elektráren a rozveden elektrické energie, zařízení pro potravinářský průmysl, mlýnice a zařízení na zpracování ropy. Trh je také otevřen zemědělské technice, traktorům, ostatním technickým vozidlům, dieselagregátům, chemikáliím a některým druhům potravin. V neposlední řadě lze očekávat zvýšený zájem o služby v oblasti geologických průzkumných prací a těžby nerostných surovin včetně dodávek dobývací techniky.

5.2 Kalendář akcí

Všechny veletrhy jsou organizovány v prostorách International Fairs Ground v Chartúmu, které je vzdálené 5 km od mezinárodního letiště.

2020	Název	Popis
18. - 21. 10.	Sudan Trade Expo	Průmysl, výroba aj.

6. Základní podmínky pro uplatnění českého zboží na trhu

Požadavky na propagaci a marketing se v Súdánské republice značně liší v závislosti na životní úrovni cílové skupiny a regionu. Zatímco v Chartúmu a okolí lze používat standardní marketingový mix, súdánský venkov je z marketingového hlediska těžko uchopitelný a hlavní úlohu přebírají reference a osobní doporučení.

Podkapitoly:

- 6.1. [Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej](#)
- 6.2. [Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu](#)
- 6.3. [Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku](#)
- 6.4. [Požadavky na propagaci, marketing, reklamu \(využití HSP\), významné veletrhy a výstavy v teritoriu](#)
- 6.5. [Problematika ochrany duševního vlastnictví](#)
- 6.6. [Trh veřejných zakázek](#)
- 6.7. [Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka](#)
- 6.8. [Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk\(y\), státní svátky, pracovní a prodejní doba](#)
- 6.9. [Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria \(oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince\)](#)
- 6.10. [Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR](#)
- 6.11. [Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU](#)

6.1 Vstup na trh: distribuční a prodejní kanály, využívání místních zástupců, další faktory ovlivňující prodej

Vhodná volba prodejních a distribučních kanálů je naprosto kritická pro úspěšný vstup na súdánský trh. Podobně jako v řadě dalších zemí regionu je i zde rozhodující správná volba místního zástupce/agenta. Jeho schopnost nalézat řešení a překonávat administrativní překážky je tím, co ve většině případů rozhoduje o úspěchu a neúspěchu českého exportéra. V případě státních zakázek nebo zakázek vázaných na místní samosprávu jsou to pak jeho kontakty a jejich kvalita (mít "bohatý vizitkovník" ještě v těchto podmínkách neznamená, že je zástupce schopný daného činitele k něčemu přemluvit).

Zejména v okamžiku vstupu na trh je proto doporučené nezavazovat se k exkluzivitě. Není-li zbytné, pak je třeba stanovit jasné podmínky ohledně realizovaných objemů, délky kontraktu apod.

Proces udělení pracovního povolení a příslušného víza je velice netransparentní. Je proto vhodné pamatovat na tyto záležitosti při uzavírání kontraktu a přenést tuto zodpovědnost na stranu súdánského partnera. Alternativně se k tomuto účelu dají využít i specializované agentury, které vše za úplatu vyřídí.

6.2 Dovozní podmínky a dokumenty, celní systém, kontrola vývozu, ochrana domácího trhu

Exportní i importní politika je charakterizována pokračující liberalizací.

Dovozní opatření:

- Na většinu zboží nepotřebují importéři licenci. Specifické produkty, které musí být licenzovány najdete na <http://customs.gov.sd/en/imports-procedures-2/>
- Súdán uznává tzv. Bruselskou definici hodnoty dováženého zboží (BDV).
- Dovozece musí předložit dovozní deklaraci, obchodní fakturu, certifikát o původu, karanténní licenci (je-li vyžadována), dokumenty pro Súdánskou normalizační instituci (Sudanese Standards and Metrology Organisation – SSMO) a příslušné bankovní doklady.
- Může být požadován doklad o inspekci vystavený inspekční organizací registrovanou u SSMO. Ta může požadovat

provedení vlastní inspekce.

- Osvobození a výjimky z celních sazeb jsou dány Investičním zákonem a Celním zákonem (článek 54).
- K hodnotě dováženého zboží je připočítávána spotřební daň ve výši 10 %. Pro některé dovozní položky je tato daň počítána pouze ve výši 2 % (čaj, káva, mléko, atp.) a některé položky jsou od ní osvobozeny. Dále je vybírána daň ve výši 2 % při lodní a 1,2 % při letecké dopravě.

Mezi zakázané produkty k dovozu patří:

- Draslík
- Nástroje pro hazardní hry
- Zbraně, střelivo a výbušniny bez licence
- Použité oblečení
- Ojeté pneumatiky
- Vína
- Narkotika s výjimkou těch, které jsou povoleny pro lékařský výzkum
- Kované měny a papír používaný k padělání
- Neregistrované krémy na ministerstvu zdravotnictví
- Nosiče videozáznamu obsahující ostudné obrázky nebo nemorální tiskoviny
- Zboží dovážené z Izraele

Vývozní opatření:

- Každý vývozce potřebuje v Súdánu exportní registraci.
- Vývozní cla, pokud jsou aplikována, jsou uvedena v celním sazebníku. Platí se vývozní daň ve výši 5 % (u bavlny a arabské gumy 10 %). Uplatňována je rovněž 2 % daň při námořní a 1,2 % daň při letecké dopravě.
- V Súdánu neplatí žádná množství exportní omezení.
- Není vyžadována vývozní licence, pakliže má být zboží podle kontraktu řádně uhrazeno.
- Vývozní cena je stanovována súdánskými úřady jako cena minimální na základě světových cen.

6.3 Podmínky pro zřízení kanceláře, reprezentace, společného podniku

Přes deklarovanou otevřenost vůči spolupráci a investicím narážejí zahraniční firmy na problémy typické pro daný region, jako jsou administrativní překážky komplikující běžné transakce, zdlouhavé úřední úkony místních správních úřadů, nedostupnost a nespolehlivost běžných statistických a marketingových informací. Doporučuje se proto věnovat přípravě nadstandardní čas na místě a pokud možno využít k vyřizování formalit specializovanou agenturu, či touto záležitostí pověřit místního agenta, advokáta nebo partnerskou firmu.

6.4 Požadavky na propagaci, marketing, reklamu (využití HSP), významné veletrhy a výstavy v teritoriu

K propagaci lze v Súdánu úspěšně využívat klasických prostředků (tisk, televize, billboardy), naopak moderní elektronické reklamní prostředky (internet, sociální sítě) dosud příliš účinné nejsou vzhledem k malé dostupnosti internetu, nespolehlivosti telekomunikační sítě a nízké úrovni IT znalostí běžné populace (s výjimkou mladých lidí). Na druhé straně se situace rychle zlepšuje a vznikají tak v tomto směru nové možnosti.

Seznam plánovaných veletrhů viz Kalendář akcí, kapitola 5.2

6.5 Problematika ochrany duševního vlastnictví

Základní legislativa pro ochranu práv z duševního vlastnictví sice v Súdánu je v platnosti, ale jde o relativně nový koncept,

kteřý dosud nepronikl plně do povědomí súdánské společnosti. Kromě toho příslušné zákony nejsou aktuální z hlediska rychlého technického vývoje. Proto je třeba zachovávat ve vztahu k ochraně intelektuálního vlastnictví subjektů operujících na súdánském trhu obezřetnost a nespolehat se na postupy běžné v evropském prostředí.

6.6 Trh veřejných zakázek

Režim zadávání veřejných zakázek je značně netransparentní a obecně lze konstatovat, že pravděpodobnost úspěchu závisí do značné míry na kvalitě místního zástupce. Informace o vládních tenderech je třeba sledovat v místním tisku nebo na mezinárodních tendrových vyhledávacích, jednotná internetová stránka pro publikování vládních tenderů neexistuje.

6.7 Způsoby řešení obchodních sporů, rizika místního trhu a investování v teritoriu, obvyklé platební podmínky, platební morálka

Při vstupu na súdánský trh je nutné vědět, že země je zadlužená a trpí chronickým nedostatkem devizových prostředků. Stát své závazky často nehradí vůbec nebo jen omezeně. Provázání politiky a trhu je velmi intenzivní a takto posílená rizika netržního charakteru značně snižují transparentnost trhu a omezují jeho běžné fungování.

V důsledku slabé aktivity českých firem na súdánském trhu v posledních letech chybí aktuální praktické zkušenosti z řešení případných obchodních sporů, lze však předpokládat, že nebude možné spoléhat na aplikaci postupů běžných v zemích s rozvinutou právní kulturou. Proto je třeba apelovat na předcházení vzniku možných konfliktů výběrem prověřených obchodních partnerů, pečlivou právní analýzou uzavíraných kontraktů a používáním bezpečných modelů zajištění pohledávek a jejich úhrad.

6.8 Místní zvyklosti důležité pro obchodní kontakty, úřední a používaný jazyk(y), státní svátky, pracovní a prodejní doba

Základní odlišností Súdánu od evropských států je faktor islámu jakožto převažujícího náboženství a základu právního systému země (šarija). Muslimové jsou velmi citliví na některé projevy evropského chování, které urážejí jejich náboženské citění. V této souvislosti je nezbytné upozornit na vhodné oblékání, zejména dívek, které by mělo být oproštěno od krátkých kalhot, dámských šatů bez ramínek, hlubokých výstřihů a podobně. Absolutně nevhodné je pití alkoholických nápojů na veřejnosti a některé, v Evropě běžné, společenské projevy, jako vodění žen za ruku, polibky na veřejnosti atd.

Muži jsou vždy hlavou rodiny, místním ženám by neměla být věnována pozornost. Súdánci nezachovávají pravidla „osobního prostoru“ během schůzek a setkání. Není uctivé se vymaňovat z jejich blízkosti (netýká se žen). Před zahájením jednání je nutné pozdravit všechny přítomné pevným stiskem pravé ruky. Je nutno vyhradit dostatek času na občerstvení před zahájením jednání.

Pro zdravení, gestikulaci a občerstvení nikdy nepoužívejte levou ruku, je považována za nečistou. Neukazujte na nikoho prstem; je-li to nutné, pak celou paží. Vnímejte pozorně to, co vám druhá strana říká, neobracejte se k ní zády. Nikdy na nikoho nevystřikujte chodidlo nebo podrážku boty. Během Ramadánu muslimům nenabízejte jídlo ani pití. Pro alkohol a vepřové to platí po celý rok. Nezaplétajte se do náboženských diskusí.

Podle dostupných informací se v Súdánu používá 142 jazyků (z toho je 133 živých). Úředním jazykem je arabština, kterou užívá většina populace.

Státní svátek: den vyhlášení nezávislosti – 1. leden

Dále se slaví jak národní, tak náboženské svátky. Islámské svátky se světí podle islámského kalendáře, který je lunární a jejich datum se v našem kalendáři meziročně posouvá na dřívější termín asi o 11 dní. V roce 2020 připadají svátky na tato data:

- Den nezávislosti – 1. ledna
- Koptské Vánoce – 7. ledna
- Koptské Velikonoce – 19. dubna
- Eid al-Fitr – 24. května (konec Ramadánu)
- Eid al-Adha – 31. července
- Islámský Nový rok – 20. srpna
- Narozneniny proroka Mohameda – 29. října
- Vánoce – 25. prosince

Časová zóna: Východoafrický čas = UTC + 3h

Pracovní doba:

Pracovní týden pro státní instituce a banky je od soboty do středy. Velvyslanectví většinou pracují dle pracovní doby v mateřské zemi.

Orientační otevírací doby institucí:

- Banky: 8.30 – 12.00
- Státní instituce: 7.30 – 14.30
- Státní pošty a telekomunikace: 8.00 – 12.00
- Obchody: 8.00 – 14.00 a 17.00 – 20.00

6.9 Víza, poplatky, specifické podmínky cestování do teritoria (oblasti se zvýšeným rizikem pro cizince)

Víza

Velvyslanectví Súdánské republiky vydává pouze jeden typ víza – vízum pro jeden vstup. Toto vízum je v zásadě platné maximálně 1 měsíc od vystavení a během této doby musí žadatel překročit hranice země. V Súdánu je následně možné po přihlášení se na oddělení cizinecké policie Ministerstva vnitra získat prodloužení víza na potřebnou dobu. Vízum za účelem turistiky nebo obchodu je možné obstarat na 8 až 30 dní. O prodloužení je nutné požádat na Passport, Immigration and Nationality Office v Chartúmu. Cestovat do Súdánu bez platných víz v žádném případě nedoporučujeme.

Lhůta pro vydání víza na velvyslanectví v Praze je od 4 do 6 týdnů a poplatek za vydání víza činí 151 USD placených v hotovosti. Lhůta pro vydání víza na velvyslanectví Súdánu v Káhiře se pohybuje okolo 14 dnů. K vyplněné žádosti ve 4 kopiích pro cestovní pasy (3 pro pasy diplomatické a služební) je nutné předložit zpáteční letenku, případně pozvání k návštěvě země od osoby či organizace.

Při odletu ze Súdánu platí držitel cestovního pasu zvláštní poplatek 20 USD – oficiálně nazývaný policejní registrace (neplatí pro držitele diplomatických a služebních pasů). Tento úkon je možné si zajistit v hotelech, které jsou jej schopny uskutečnit mnohdy za nižší poplatek, než je vyžadován na letišti.

Doprava do Súdánu

Vzhledem ke geografické vzdálenosti a neexistenci odpovídající dopravní infrastruktury v Súdánu je jediným vhodným prostředkem k dopravě do hlavního města letadlo. Pravidelné lety provozují např. společnosti EgyptAir a Turkish Airlines.

Přihlašování osob

Každý individuální návštěvník Súdánu se musí zaregistrovat v průběhu 3 dní na oddělení cizinecké policie MV Súdánu. V případě pobytu v hotelu zajistí splnění ohlašovací povinnosti ubytovací zařízení. Při pobytu v Súdánu delším než 3 měsíce je nutné si zajistit od orgánů cizinecké policie výstupní vízum.

Výběr z celních předpisů

Do Súdánu je přísně zakázán dovoz alkoholu, pornografie, zbraní a všech druhů drog.

Na základě aktuálních informací ZÚ upozorňuje, že je zakázán vývoz slonoviny, památek, tygřích kůží a jiných trofejí chráněných zvířat. Toto omezení se netýká suvenýrů zakoupených v obchodech.

Videokamery, fotoaparáty, počítače a další vybrané elektronické přístroje jsou propuštěny do vázaného celního oběhu, v některých případech je požadováno složení kauce, která je při odjezdu ze země vrácena.

Směna valut

Institut povinné směny valut v Súdánu neexistuje. Místní devizové předpisy navíc umožňují směněné, ale nevyužité libry směniti zpět na konvertibilní měnu. Doporučuje se směňovat v místech k tomu určených (banky, směnárny mezinárodních hotelů apod.). Turisté nejsou na hranicích žádáni o prokázání dostatečných finančních prostředků k pobytu. Před vstupem do Súdánu je nutné vyplnit celní deklaraci s uvedením částky valut, které návštěvník přiváží do země. Při odjezdu ze země je možné vyvézt pouze valuty do výše uvedené ve vstupní celní deklaraci. V posledních letech hojně dochází k tomu, že místa určená ke směňování valut odmítají dolarové bankovky vydané před rokem 2006.

Služby

1. a) hotelové ubytování

2. b) restaurace

3. c) doprava

- Úroveň hotelového ubytování v Súdánu s výjimkou vybraných mezinárodních hotelů neodpovídá evropskému standardu. V dobrých mezinárodních hotelích je třeba počítat s cenou cca 200 USD na osobu a noc.
- Podobně jako u hotelů se ceny v restauračních zařízeních liší v závislosti na jejich kvalitě.
- V této souvislosti upozorňujeme, že je třeba klást důraz na hygienickou úroveň stravovacího zařízení. Pro evropského strávníka je zcela nevhodná konzumace ovoce a zeleniny, která nebyla dostatečně omyta, a také jakýchkoliv pouličně prodávaných potravin a jídel. Riskantní je i pití vody z veřejného vodovodního řádu včetně akceptace ledu ke chlazení podávaných nápojů.
- Súdán není vzhledem ke stále napjaté situaci v řadě svazových států, především v okrajových oblastech země, zatím příliš připraven na přijímání turistů. Turistické památky jsou přístupné pouze na základě zvláštního povolení, jehož vyřízení může trvat i několik dní. Cesty mají většinou nebezpečný povrch, v období dešťů (červen – září) je většina z nich zcela nesjízdná.
- Pro dopravu po Súdánu se doporučuje pronájem soukromého taxi (nejlépe terénní vůz 4×4). Cena za pronájem na 24 hodin s řidičem bez omezení počtu kilometrů je cca 90 USD.
- Cestování do jednotlivých států Súdánu je možné pouze na základě zvláštního povolení, které vydává ministerstvo

vnitru. Platnost povolení je 1 měsíc s možností prodloužení.

Súdán v současné době není zemí, která by byla příznivá pro individuální turistiku. I po oddělení Jižního Súdánu zůstává bezpečnostní situace v Súdánu nepřehledná. Velmi riziková zůstává západní oblast Súdánu (Darfúr), neklidná je též jižní a severní část země.

Z bezpečnostního hlediska je považováno za přijatelné pouze nejbližší okolí hlavního města. Nedoporučuje se též fotografovat vojenské objekty, osoby v uniformách, nádraží, vládní budovy, železniční stanice a podobné strategické objekty. Pro fotografování vybraných historických památek si je třeba včas zajistit potřebné povolení.

Aktuální informace k cestám do Súdánu je možné získat na velvyslanectví ČR v Káhiře (Egyptská arabská republika).

6.10 Podmínky pro zaměstnávání občanů z ČR

Proces udělení pracovního povolení a příslušného víza je velice netransparentní. Je proto vhodné pamatovat na tyto záležitosti při uzavírání kontraktu a smluvně přenést tuto zodpovědnost na súdánskou stranu. Alternativně se k tomuto účelu dají využít i specializované agentury či advokátní kanceláře, které věc za úplatu vyřídí.

Praktické informace o životě cizinců v Súdánu lze nalézt na webové stránce: www.expatarrivals.com.

6.11 Podmínky využívání místní zdravotní péče českými občany a občany EU

Zdravotnický systém v Súdánu tvoří státní a soukromé nemocnice, jejichž úroveň však zdaleka nedosahuje evropského standardu. Základní péči poskytují místní státní kliniky, odbornou péči státní nemocnice a specializované nemocnice. Průměrná cena lékařské konzultace je 15-20 USD, navíc se platí za laboratorní vyšetření a léky (léčení malárie tak může stát 40-50 USD). Počet soukromých nemocnic v Chartúmu se odhaduje na 38, detailní informace o místních zdravotnických zařízeních nejsou dostupné, uvádíme proto pouze seznam nemocnic v Chartúmu bez podrobností stran jejich specializace, úrovně, vhodnosti použití a požadovaných cen. Doporučení vhodných zařízení vychází z posledních známých informací a jeho aktuálnost je třeba v případě nouze ověřit u honorárního konzula ČR v Chartúmu resp. konzulárního oddělení zastupitelského úřadu ČR v Káhiře.

Nemocnice

- Ahmed Gasim Children's Hospital, Qasr Avenue, Chartúm;
- Dar el Shifa Hospital, Chartúm South, New Extension Str. 77;
- Doctor's Clinic, Chartúm Medani Highway;
- El Aamiriya Hospital, El Tabiya Str. Chartúm;
- El Faisal Clinic, Chartúm 2, Moh. Naguib Str.;
- Chartúm Specialized Hospital, Chartúm, New Extension Str. 41.

Nejvhodnějšími nemocnicemi pro případné ošetření v Chartúmu jsou:

- Ibn Sina Hospital, 317 New Extension;
- Sudanese Medical Association Hospital, Africa Street (blízko mezinárodního letiště);
- San Francis Maternity Hospital.

Lékárny

-
- Abu Yousif Modern Pharmacy, Baladiya Str. Chartúm North;
  - El Thorayia, Omdurman, El-Morada Ave.;
  - El Male Nimir, Baladiya Str. Chartúm;
  - Chartúm Popular Pharmacy, Pyou You Quan Str.

Všechny uvedené lékárny jsou otevřeny 24 hodin denně.

Mezinárodní očkovací průkaz není při vstupu do země vyžadován. V některých případech požadují pohraniční orgány potvrzení, že návštěvník není nositelem viru AIDS a Ebola. Praxe však prokázala vhodnost očkování návštěvníků proti žloutence typu A a B, proti tetanu a také preventivní užívání antimalarik.

7. Kontakty

Podkapitoly:

- 7.1. Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu
- 7.2. Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)
- 7.3. Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)
- 7.4. Internetové informační zdroje

7.1 Kontakty na zastupitelské úřady ČR v teritoriu

Velvyslanectví České republiky/Embassy of the Czech Republic

4, Dokki Str.

125 11 Giza (Cairo), Egypt

tel.: +20-2-3333 9700 – ústředna

fax: +20-2-3748 5892

e-mail: cairo@embassy.mzv.cz

Mobilní telefonní spojení po pracovní době a ve volných dnech na diplomatickou službu (vyhrazeno pro řešení mimořádných situací českých občanů):

tel.: +20-12742 7513

Pozn. Pracovní dny Velvyslanectví jsou v souladu s místní zvyklostí neděle až čtvrtek, svátky naopak Velvyslanectví dodržuje dle českého kalendáře.

Velvyslanectví Súdánské republiky v ČR:

Střešovická 24/431, 162 00, Praha 6

Telefon	220 515 433
E-mail	SDN_embassy@outlook.cz
Vedoucí úřadu	J.E. p. Ahmed Abdelrahman M. H. SWAR ELDAHAB

Od února 2016 má ČR v Súdánu opět Honorární konzulát, do jehož čela byl jmenován pan **Mohamed Afifi** (afifimohamed@hotmail.com, tel: +249 918 11 9880, Africa Street 31, Amarat, Chartúm).

Občané se v nouzové situaci mohou rovněž obracet na velvyslanectví zemí EU a Švýcarska fungující v Chartúmu:

- **Švýcarsko:** Street 15, House No. 7, Amarat, Chartúm, tel: 00249 183 471 010, 00 249 183 471 115
- **Francie:** Rue 13 Amarat, Chartúm, tel: 00 249 183 471 082
- **Německo:** 53 Baladia St., Block No. 8 D, Plot No. 2, Chartúm, tel: 00 249 185 349 622
- **Řecko:** Sh. El Gamhouria, Block 5, No 30, P.O. Box 1182, Chartúm, tel: 00 249 183 765 900/901/902
- **Itálie:** P.O. Box 793 - Street 39, Chartúm, tel: 00 249 183 471 615
- **Nizozemsko:** Street 47 House nr. 76, Chartúm, tel: 00 249 183 480 315 / 249 912 130 041
- **Rumunsko:** Kafouri Area - Kassala Road, Plot 172/173, P.O. Box 1494, Chartúm, tel: 00 249 185 338 114

7.2 Kontakty na teritoriální odbory na MZV ČR a na MPO ČR, zastoupení ostatních českých institucí v teritoriu (CzechTrade, CzechInvest, CzechTourism, Česká centra)

Ministerstvo zahraničních věcí ČR

Odbor subsaharské Afriky (AFR)
Loretánské nám. 5, 118 00 Praha 1
tel: +420 224 182 630/ sekretariát ředitelky

Ministerstvo průmyslu a obchodu

Odbor zahraničně-ekonomických politik II
Politických věžňů 931
110 15 Praha 1
tel: +420 224 851 600
ředitel odboru: Richard Hlavatý

7.3 Praktická telefonní čísla v teritoriu (záchranka, dopravní policie, požárníci, infolinky apod.)

V Chartúmu existuje centralizovaný systém záchranné služby, policie a hasičů - tel.: 111

7.4 Internetové informační zdroje

- www.bankofsudan.org
- www.sudantribune.com
- www.sudan.net
- www.wfp.org
- www.sudaninvest.org